

O. AUGUSTYN POULAIN SI

**PRZEPOWIEDNIE
NIEBEZPIECZEŃSTWO ZŁUDZEŃ**

KRAKÓW 2021

www.ultramontes.pl

Koronacja antypapieża Klemensa VII (1378 r.)

Przepowiednie

Niebezpieczeństwo złudzeń

O. AUGUSTYN POULAIN SI

Te różne przyczyny fałszerstw, jakie wymieniliśmy [1. udawanie; 2. zbyt żywa wyobraźnia i wyobraźnia; 3. złudzenia pamięci rzekomo przechowującej zdarzenia, które nigdy nie miały miejsca; 4. podstęp złego ducha; 5. wymysły fałszerzy], występowały nieraz razem, dając początek różnym przepowiedniom politycznym. Bywało to zazwyczaj w czasie wielkich niepokojów politycznych czy religijnych, gdy umysł i wyobraźnia są podniecone.

Już w XIII wieku skarży się św. Bonawentura, że ciągle pojawiają się proroctwa o nieszczęściach grożących Kościołowi i o końcu świata (*Profectus religiosorum*, ks. 3, r. 76).

Antypapież Klemens VII (Robert z Genewy)

Pod koniec XIV wieku, w czasie Schizmy Zachodniej, "wizjonerzy powstają gromadnie, a ich wizje nabierają takiego wpływu i rozgłosu, jakiego nigdy przedtem nie miały... Powoływano się na bezpodstawne przepowiednie, nawet w najuroczystszych kazaniach" (Salambier, *Histoire du grand Schisme*, r. 6, § 4). Gerson, który brał udział w Soborze Konstancjańskim, zamykającym ten smutny okres walki trzech papieży, powiada, że była nieprawdopodobna ilość ludzi świętych i umartwionych, którzy w tym czasie mieli fałszywe objawienia. Dodaje też, że wielu sądziło na podstawie rzekomych objawień, iż im właśnie dostanie się przyszłe papieństwo (*De distinctione verarum visionum*, wstęp).

Z początkiem XVI wieku wybuchła we Włoszech prawdziwa epidemia prorocत्व polityczno-religijnych. Punktem wyjścia tego rozgorączkowania były przepowiednie głoszone we Florencji przez Savonarolę. Zaczęło roić się od zakonników i pustelników, którzy z Apokalipsą w ręku głosili z ambon i na placach publicznych przewroty w rządach doczesnych i duchownych, a potem koniec świata. Na Piątym Soborze Laterańskim w r. 1516 Leon X zmuszony był wydać bullę zabraniającą publicznego prorokowania (Pastor, *Historia papieży*, t. 5, wstęp i Mansi, *Historia soborów*).

W XVIII wieku znane są "proroctwa odnawiające się stale przez cały ciąg Rewolucji Francuskiej; były one bardzo jasne i szczegółowe odnośnie wydarzeń przeszłych, bardzo zaś niejasne co do przyszłych i często dementowane przez fakty, gdy np. próbowały konkretnie zapowiadać wybawiciela, który się nie pojawiał, aż wreszcie ukazała się przepowiednia, która tym razem miała cechę nieomyślności" (ks. Sicard, *L'ancien clergé de France*, t. 3, ks. 3, r. 6, s. 15).

I w XIX wieku wezbrała istna powódź przepowiedni, głoszących wejście na tron hr. Chambort albo innych samozwańców. Czerpały one natchnienie z wątpliwych prorocत्व o wielkim papieżu i wielkim królu, które wielebny Holzhauser włączył w XVII wieku w swój komentarz do Apokalipsy. W szczególności pobożne pisemka często popełniają ten błąd, że przyjmują i rozszerzają naiwności kompromitujące religię.

W liście cytowanym powyżej [zob. [Falszywe objawienia. Udawanie](#)] biskup Dupanloup skarży się na wielką liczbę prorocत्व, które spekulacja księgarzy wszędzie rozsiewa. Mówi on, że miał w ręku przeszło 20 takich tomów, powstałych zwłaszcza w Belgii i Francji (s. 1108). Cytuje tam słowa alokucji Piusa IX z 9 kwietnia 1872: "Nie przypisuję wielkiej wagi prorocत्वom, bo te, co pojawiły się na nowo, nie zasługują nawet na czytanie". I znów tego samego roku, 5 lipca: "Krąży wielka liczba przepowiedni, lecz sądzę, że są one owocem bujnej wyobraźni" (tamże).

Wiek XX nie ustępuje poprzednim. Gdy w r. 1901 Izby francuskie prowadziły obszerną dyskusję nad prawami, mającymi zlikwidować zgromadzenia religijne, wyobraźnia prorocza została także wprawiona w ruch. Wizjonerki czuły się pobudzone do przedstawienia Ojcu Świętemu swoich prorocत्व i sekretów. Kierownik jednej z nich powiedział mi, jak bardzo była ona zdziwiona, gdy przekonała się w Rzymie, że z podobnym zamiarem zjechało się tam ich aż dziesięć. Jeden z kardynałów wysłuchał ich cierpliwie, lecz odmówiono im audiencji u papieża.

Wiem z dobrego źródła, że jeden z obecnych kandydatów do tronu Francji ciągle otrzymuje listy z przepowiedniami, oznajmiającymi mu jego przyszłość i przynoszącymi rady, rzekomo od Boga.

Nie ma nic łatwiejszego, jak wymyślać przepowiednie polityczne. Wystarczy zapowiedzieć wielkie nieszczęścia albo znowu nadzwyczajne łaski. Można rzucać te twierdzenia bez obawy, bo nikt nie może dowieść czegoś przeciwnego.

Podejrzaną cechą takich przepowiedni jest to, że nigdy nie zagrzewają do walki ze złem i nie wskazują poważnie żadnego sposobu sprzeciwiania się klęsce. Owszem wielu głosi, że świat odmieni się nagle przez cud. Nowa era już niebawem się zacznie. Wszyscy niemal w mgnieniu oka staną się świętymi. Z takich prorocत्व wyciąga się konkluzję, że trzeba tylko czekać z założonymi rękami. Skoro Bóg zrobi wszystko i z góry to ogłosił, byłoby nierozsądne chcieć Mu pomagać i wyprzedzać oznaczoną godzinę. A więc nic nie róbmy – oto wygodna nauka.

Zarzucałem pewnego razu jednej z takich prorokiń, że świat przeciwnie, zdaje się robić coraz gorszy i że obracamy się plecami do wielkiej odnowy przez nią zapowiadanej. Odpowiedziała mi, że to dobry znak; Bóg wkroczy dopiero wtedy, gdy zło dojdzie do szczytu. – Ta odpowiedź niczego nie tłumaczy. Bo kiedy będzie można powiedzieć, że zło doszło już do szczytu? I na jakiej podstawie mówicie, że to maximum zła nadejdzie zaraz, a nie za lat dwa tysiące? Skąd to wiecie? (...)

Jeżeli sprawdziła się jakaś konkretna przepowiednia, jest tylko prawdopodobne, że pochodzi ona od Boga, nawet jeśli chodziło o jakiś akt wolnej woli. Mogło bowiem się zdarzyć, iż rzucona bez zastanowienia zapowiedź sprawdziła się przypadkiem. Zresztą i szatan miewa domysły co do przyszłych wydarzeń, bo zna zwykle sposoby postępowania Boga i ludzi w podobnych okolicznościach. Szanse te ma szczególnie wtenczas, kiedy chodzi o ruchy mas ludowych, które dają się łatwo unieść jakimś ślepym a łatwym do przewidzenia instyktom. Wreszcie zły duch, przepowiedziawszy zdarzenie, może sam dopomóc do jego ziszczenia (zob. św. Jan od Krzyża, *Droga*, ks. 2, r. 21).

Antypapież Benedykt XIII (Pedro de Luna)

Przykład prorocstwa po części prawdziwego, które przez swój fałsz spowodowało groźne następstwa, daje nam fakt, który miał miejsce w XV wieku, pod koniec tzw. Schizmy Zachodniej. Benedykt XIII, ostatni z awiniońskich papieży [tj. antypapież], uciekał morzem do Hiszpanii (zapewne w r. 1408). O. Nider OP opowiada, że opat pewnego klasztoru na wybrzeżu (prawdopodobnie Port-Vendres, które należało wówczas do Hiszpanii) uprzedził lud, żeby się gotował na przyjęcie papieża. Przepowiednię tak nieprawdopodobną przyjęto ze śmiechem. Nagła jednak zmiana wiatru cofnęła okręt papieski o 6 mil i zmusiła go do lądowania w owym porcie. Benedykt zapytał opata, skąd wiedział, że papież ma tu przybyć. Odpowiedział, że wyczytał tę przepowiednię w jakiejś księdze, która zapowiedziała ponadto, że papież pokona wszystkie przeciwności, powróci do Rzymu i będzie tam spokojnie panował. Benedykt widząc, że początek prorocstwa się spełnił, nabrał zaufania i do drugiej części, nie przyjął cytacji wysłanej przez Sobór Konstancjański. Został złożony z tronu, ekskomunikowany i umarł na wysepce Peniscola w r. 1424 (Amort, cz. 2, wstęp).

Pomnik antypapieża Benedykta XIII w Peniscola

Jeżeli przepowiednie się nie spełniają i nie ma poważnych racji, aby je uważać za warunkowe, trzeba uznać, iż nie pochodziły od Boga.

Fałszywi prorocy nie dają się łatwo zbić z tropu przez ponawiane niepowodzenia. Znajdują zawsze dobre racje, żeby je wytłumaczyć, albo twierdzą, że zdarzenie tylko się opóźniło. W razie potrzeby szukają ucieczki w jakimś nowym objawieniu.

O. Augustyn Poulain SJ

Fragment książki: Augustyn Poulain SJ, *Łaski modlitwy*. Poznań – Warszawa – Lublin b. d. w., ss. 338-340; 351-352. (1)

Tytuł oryginału: P. Aug. Poulain, *Des grâces d'oraison*, X éd. 1922, G. Beauchesne, Paris.

Przełożył Jan Rostworowski SJ.

(Tekst w nawiasie kwadratowym [...] oraz ilustracje od red. *Ultra montes*).

Przypisy:

- 1) Por. 1) O. Augustyn Poulain SI, a) [O kwietyzmie. \(Ogólny rzut oka\)](#). b) [Falszywe objawienia. Udawanie.](#)
 - 2) Ks. Maciej Sieniatycki, a) [Apologetyka czyli dogmatyka fundamentalna.](#) b) [Zarys dogmatyki katolickiej.](#) c) [System modernistów.](#) d) [Modernistyczny Neokościół.](#)
 - 3) Św. Alfons Liguori, a) [Opera dogmatica.](#) b) [Uwielbienia Maryi \(De Mariae gloriis\).](#) c) [O wielkim środku modlitwy do dostąpienia zbawienia i otrzymania od Boga wszystkich łask, jakich pragniemy.](#) d) [Doskonałość chrześcijańska według nauk i pism św. Teresy.](#) e) [Myśli pobożne o różnych przedmiotach życia duchownego dla dusz pragnących postępu w miłości Pana Boga.](#)
 - 4) O. J. Petitdidier SI, [Ćwiczenia duchowne według normy św. Ignacego Loyoli \(Exercitia spiritualia juxta normam sancti Ignatii Loyole\)](#).
 - 5) Św. Katarzyna Genueńska, [Traktat o czyścicu.](#)
 - 6) Św. Teresa od Jezusa, a) [Starania o nawrócenie heretyków.](#) b) [Wizja mąk piekielnych.](#)
 - 7) Ks. Piotr Skarga SI, [Żywoty Świętych Starego i Nowego Zakonu na każdy dzień przez cały rok.](#)
 - 8) Ks. T. M., [Objawienia prywatne.](#)
 - 9) Jan kard. Bona OCist., a) [O rozpoznawaniu duchów.](#) b) [Przewodnik do nieba.](#) c) [Droga do nieba.](#) d) [Manuductio ad coelum, continens medullam Sanctorum Patrum, et veterum philosophorum.](#) e) [Opuscula ascetica selecta.](#)
 - 10) Ks. Albert Stöckl, [Wyrodzenie się mistycyzmu poza Kościołem.](#)
 - 11) Bp Józef Sebastian Pelczar, [Zboczenia pseudomistycyzmu: towianizm i kozłowityzm.](#)
 - 12) Ks. Andrzej Wyrzykowski, [Wielka Schizma Zachodnia \(1378-1415\).](#)
 - 13) Bp Karol Józef Hefele, [Piotr de Luna – antypapież Benedykt XIII.](#)
 - 14) Ks. Zygmunt Golian, a) [Ostatni bohaterowie Judei.](#) b) [Hieronim Savonarola i Florencja w drugiej połowie XV wieku.](#)
 - 15) Ks. Antoni Chmielowski, [Krótki rys historii kościelnej.](#)
- (Przyp. red. *Ultra montes*).

([HTM](#))

© *Ultra montes* (www.ultramontes.pl)

Cracovia MMXXI, Kraków 2021